

nr. 1 januari/februari 2026

samenspraak

Jan Dinkelmann

protestantse gemeente lochem

Want Hij die in u is, is machtiger dan hij die in de wereld heerst (1 Johannes 4,4)

Ik las op weg naar kerst gedeelten van het boek "Alle verstand te boven". Het is een aantal gesprekken met wetenschappers, die vertellen over hun leven, hun werk en God. Het boek is al uit 2021, het stond ook al even in mijn boekenkast, maar dat was een foutje merk ik nu. Want het is prachtig om te lezen hoe grote wetenschappers omgaan met hun geloof. Ook om nog maar eens bevestigd te zien – wat ik als kind van een wetenschapper al lang wist – dat geloof en wetenschap elkaar totaal niet uitsluiten. Het mooiste stuk vond ik dat van de Rus Mikhail Katsnelson. Opgegroeid in de Sovjet-Unie kreeg hij van huis uit niets over geloof mee. Toen hij ging studeren volgde de marxistische visie op onze wereld waarin voor religie weinig ruimte is. Maar uiteindelijk heeft Katsnelson zich laten dopen. Hij is momenteel hoogleraar theoretische fysica in Nijmegen. Wat een verhaal vertelt hij. Geen dweperig bekeringsverhaal, maar wel opeens dat diepe besef van Gods aanwezigheid. Hij zegt: "Ik kan niet goed beschrijven wat er precies gebeurde... Ik kan alleen maar zeggen dat ik na die gebeurtenis Carl Gustav Jung kon citeren, die op de vraag 'Geloof u in God?' antwoordde: ik hoef het niet te geloven, ik weet het". Langzaam gaat hij de weg naar de kerk. Hij zegt over het geloof: 'de beste manier om het te doen, is door je gewoon in een bepaalde traditie te voegen. Daarmee kies je als het ware een specifieke taal'. Wat Katsnelson in het christendom leerde, is dat God niet alleen sterk en machtig is, maar ook een Wezen vol mededogen en liefde. En vervolgens citeert hij de tekst uit de eerste brief van Johannes: Hij die in u is, is machtiger dan hij die in de wereld heerst. Prachtige tekst. Waarover hij zegt: 'We moeten met of zonder hulp van de samenleving en haar organisaties te rade blijven gaan bij onze door God gegeven intuïtie om onderscheid te maken tussen wat goed en wat slecht is en wat belangrijk is voor het eeuwig leven scheiden van politieke en maatschappelijke problemen'. Woorden om over na te denken aan het begin van een nieuw jaar.

Paul Wansink

Alle verstand te boven, 22 wetenschappers over hun leven werk en God. Ed. Cees Dekker Heerenveen 2021

2 Meditatie

4 Maatschappelijk gesprek:

Rabih Rammouz

7 Van de predikant

8 In gesprek met

Jan Dinkelman

10 Liturgie: Favoriete liederen

12 Mid Winter Meditatie Wandeling

14 Uit de kerkenraad

15 Hello I'm

Saar Lijftogt

16 Kerkdiensten

18 Pastoraat: Omzien naar elkaar

20 In Memoriam: Ali Boer-Sies

21 In Memoriam: Han Zelle

22 Diaconie/Beheer

24 Berichten

26 Grote schoonmaak en verplaatsing koororgel

27 Terugblik zangdag Carols

28 Nieuwe beiaardmelodieën

30 Colofon

31 Leesrooster

32 Gedicht

Samenspraak 2026 nr. maand	Kopij inleveren vóór 12.00 uur	Verschijnt uiterlijk
1 januari-februari	05-01-2026	24-01-2026
2 maart	09-02-2026	28-02-2026
3 april	09-03-2026	28-03-2026
4 mei	20-04-2026	09-05-2026
5 juni	25-05-2026	13-06-2026
6 juli-augustus	29-06-2026	18-07-2026
7 september	17-08-2026	05-09-2026
8 oktober	21-09-2026	10-10-2026
9 november	26-10-2026	14-11-2026
10 december	30-11-2026	19-12-2026

Rabih Rammouz, audicien in Lochem

Wat was voor jou de motivatie om audicien te worden?

Aanvankelijk was het ook niet mijn eerste keus. In Nederland begon ik mijn studie bij HBO-Saxion met de richting International Business Language. Het was echter niet wat ik ervan verwachtte en heb de overstap gemaakt naar de studie Audiologie (geluidsleer). Deze richting inspireerde mij omdat mijn oma een gehoorapparaat had. Zij heeft veel moeite moeten doen om een goed gehoorapparaat te krijgen, dat was voor mij een belangrijke motivatie om dit werk te gaan doen. Het verbaasde mij hoe de werking daarvan was. Na mijn opleiding heb ik bij meerdere opticiens gewerkt en veel ervaring opgedaan met zowel het apparaat als de gewenning die daarbij komt om het goed te laten functioneren bij de mensen.

Uiteindelijk kreeg ik de mogelijkheid om een pand in Lochem tot mijn beschikking te krijgen en van daaruit mijn eigen winkel te beginnen onder de naam "Hoorkeuz".

Dat betekende voor mij om met het Zwitserse merk Phonak hoortoestellen mensen te helpen die behoefte hebben aan gehoorondersteuning. Waar een bril voor veel mensen als normaal wordt gezien, zie ik vaak enige schroom om bij een audicien binnen te stappen. Eigenlijk best vreemd.

Het gehoor is zo essentieel voor een goed maatschappelijk functioneren dat dit veel zorg en aandacht verdient.

Hoe werkt een gehoorapparaat?

Allereerst: het is een hulpmiddel met veel technieken.

Al die technieken maken het mogelijk om gesprekken goed te volgen. Zo zit er een microfoon en versterker in die de geluiden omzet in elektrische signalen. De luidspreker en

de digitale signaalverwerker zetten de geluiden om in geluidssignalen. Een automatische volumeregelaar past de geluiden automatisch aan en de directionele microfoons versterken de spraak en dempen de omgevingsgeluiden.

Dus al met al een zeer ingenieus apparaat dat niet alleen uit een luidspreker bestaat.

Het mooie is dat alle bovenstaande technieken precies op elkaar zijn afgestemd.

Het verheugt mij zeer dat er ook leden van de Protestantse Gemeente Lochem bij mij komen voor in eerste instantie advies en van daaruit vervolgens vaak een hoortoestel op proef proberen.

Ik hoor nogal eens mensen zeggen dat ze elders een proeftijd krijgen van enkele weken. Dat is veel te kort, ik vind een proeftijd van een paar maanden eerlijker. De gewenning heeft tijd nodig en het is in eerste instantie vaak afstellen en uitproberen of alles goed is of beter kan. Ieder mens heeft een ander gehoor.

Er zijn meerdere oorzaken die gehoorverlies kunnen veroorzaken: ouderdomsgehoorverlies, gemengd gehoorverlies, de binnenkamer dicht door vochtophoping of een zenuwaantasting. Bij mensen onder de zestig jaar kan in sommige gevallen middels een operatie een implantaat worden geplaatst om het gehoorprobleem op te lossen. Het is geen eenvoudige ingreep en verdient goed overleg met de KNO-arts.

De oorzaken van het doof worden zijn niet direct te noemen. Spanning en veel stress hebben wel een negatieve invloed. Daarnaast is natuurlijk een overmaat aan decibellen geluid ook negatief, denk aan vuurwerk of harde muziek. Dat er toch vaak (veel te) harde muziek is te horen in een disco/dancing heeft te maken met het positieve effect van harde muziek en van daaruit alcoholconsumptie. Dit laatste is

Als je niet zou kunnen horen neem je minder aan alles deel. Geen muziek, geen stemmen, geen kinderlach wat mis je dan toch veel.

vergelijkbaar met de zoute nootjes die worden aangeboden in een café: het verhoogt het drankgebruik.

Wanneer spreek je van doof?

Als mensen vaak 'wat zeg je' zeggen is er meestal wel iets mis met het gehoor.

De familie/omstanders horen dan ook vaak wel dat het geluidsvolume van de radio of tv vrij hoog staat. Via diezelfde mensen worden de dove mensen daarop gewezen en vervolgens komen ze bij mij terecht.

Met een gehoormeting wordt uitgezocht in hoeverre er sprake is van doofheid en aan de hand daarvan wordt er naar een oplossing gezocht en/of een hoortoestel een hulp kan zijn.

Mensen die beginnen met een gehoorapparaat moeten daaraan wennen. De geluiden die je hoort zijn anders dan het oorspronkelijke geluid. Dat is niet erg, maar wel goed om te weten. Het apparaat is een hulpmiddel met een positieve waarde.

Bij de keuze van het gehoorapparaat speelt de wens van de klant een grote rol. De een wil alleen de spraak weer kunnen horen, de ander is een groot muzikkliefhebber. Bij dat laatste

geeft een wat dat betreft geavanceerd toestel een goede oplossing.

In de kerk of andere grote gebouwen wordt/werd vaak gewerkt met een zogeheten ringleiding. Dat heeft in combinatie met een hoortoestel een positief effect op het verstaan. Tegenwoordig wordt er met een ander systeem gewerkt: Roger. Daar werk ik ook mee samen. Het is vergelijkbaar met een ringleiding, maar werkt veel specifiek in combinatie met het hoortoestel. Het werkt via trillingen.

De Roger-microfoons verzwakken het achtergrondlawaai en de stem van de mens wordt direct naar het hoortoestel of implantaat gestuurd. Het werkt via trillingen.

Diverse kerken, theaters en scholen werken reeds met dit systeem. Daarbij is het ook niet nodig om op een bepaalde plaats te gaan zitten, je hoort overal.

Heb je verder nog tips?

Nog twee dingen:

Het hoortoestel draagt bij aan het welzijn van de slechthorende mens.

Maar, vooral in de nacht wordt het hoortoestel vaak op het nachtkastje gelegd.

Het is bekend dat er bij brand in huis van de

overleden mensen vijftien procent de brand niet heeft gehoord elders in huis. Belangrijk is om een apparaat als deurbel, telefoon of brandalarm aan te sluiten op een apparaat dat lichtflitsen geeft in huis. Hierdoor heb je een extra beveiliging. Ook dit kan ik, via Roger, helpen verzorgen.

Bij de verzorgingshuizen in Lochem kom ik tweemaandelijks. Dan maak ik de hoortoestellen schoon en/of vervang de batterijen.

Op wat hogere leeftijd is het niet meer verstandig om de oren met een wattenstaafje schoon te maken. Bij het ouder worden is er minder vocht in de oorholte waardoor het oorsmeer droger is. Met de wattenstaaf druk je dan het oorsmeer verder in de holte, tot aan het trommelvlies toe. Beter is het om het reinigen over te laten aan de audicien of huisarts.

Langdurig luisteren op hoge volumes kan schadelijk zijn. Vooral bij jonge mensen kan regelmatig gebruik van oortjes op hoog volume leiden tot gehoorschade op de lange termijn, zoals blijvende vermindering van het gehoor of tinnitus (oorsuizen). Het is dus verstandig om het volume matig te houden en regelmatig pauzes te nemen.

Gebed

Door goede machten trouw en stil omgeven,
behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar,
zo wil ik graag met u, mijn liefsten, leven,
en met u ingaan in het nieuwe jaar.

Wil nog de oude pijn ons hart vernielen,
drukt nog de last van 't leed dat ons beklemmt,
o Heer, geef onze opgejaagde zielen
het heil waarvoor Gij zelf ons hebt bestemd.

(...)

Laat warm en stil de kaarsen branden heden,
die Gij hier in ons duister hebt gebracht,
breng als het kan ons samen, geef ons vrede.
Wij weten het, Uw licht schijnt in de nacht.

Valt om ons heen steeds meer het diepe zwijgen,
de eenzaamheid, die nergens uitkomst ziet,
laat ons dan allerwege horen stijgen
tot lof van U het wereldwijde lied.

In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag.

Dietrich Bonhoeffer, 1941

*Vertaald vanuit het Duits door J.W. Schulte Nordholt
en als lied 511 in het Liedboek opgenomen.*

((...) 2 coupletten weggelaten)

*Door de gemeenteleden samen gebeden tijdens de
recente Oudejaarsdienst.*

Antoinette Oprel-van Riel

Van de predikant

We hebben een start gemaakt naar een nieuw jaar. Als je terugkijkt gaat de tijd altijd snel en denk je: alweer een jaar voorbij. Vooruitkijkend werkt het bij mij anders; dan heb je allerlei activiteiten die je aan het voorbereiden bent en waar je naar uitkijkt en dan kan je er soms tegenaan zien. Dat duurt gevoelsmatig langer. Tijd is sowieso een raar fenomeen.

Ik ben altijd blij met het ritme van het kerkelijk jaar. Zelfs het ritme van een week, waarbij de zondag een eigen plek heeft. In het kerkelijk jaar is het begin van het kalenderjaar altijd even iets rustiger. Kerst is voorbij en pas na een paar 'groene' zondagen in januari en februari gaan we op weg naar Pasen. Ook dit jaar starten we het begin van de 40-dagentijd met een dienst op Aswoensdag waarin een askruisje wordt uitgedeeld. Een mooi symbool dat ons bewust maakt van ons kwetsbare mens-zijn. Juist in tijden als de onze heel belangrijk.

Ondertussen gebeurt er van alles in onze gemeente, ontmoetingen, bezinningsavonden, vespers, jeugdwerk, de voorbereidingen op een nieuwe musical, te veel om op te noemen. Ik vind het mooi om als predikant betrokken te zijn bij veel van die activiteiten, omdat je daar merkt hoe onze gemeente leeft. Het doet me tevens goed steeds ook nieuwe mensen te zien, zelfs jongere mensen. De kerk in Lochem voelt als betrokken gemeenschap.

Ik hoop u ook de komende tijd weer te ontmoeten.

Een hartelijke groet,

Paul Wansink

Jan Dinkelman, Jan stopt met het voorgaan bij uitvaarten.

Jan, je hebt vele uitvaarten geleid, hoe is het begonnen?

Ds. Ko Brevet heeft rond de eeuwwisseling een uitvaartgroep opgezet, met Jenny Heijink en Dinie Bröcker als pioniers. Na een aantal jaren zochten ze versterkingen en er werd een oproep geplaatst in de Samenspraak. Met deelnemers uit heel Nederland hebben we met drie mensen uit Lochem in Dieren een scholing gevolgd. Dat was een hele interessante cursus waar we veel hebben geleerd. We deden rollenspellen, kregen veel lesmateriaal en de eindopdracht was om in groepjes een volledige uitvaart voor te bereiden en te presenteren. De 'sterfgevallen' hadden elk een andere oorzaak, bijv. wiegendood, overlijden van een jong iemand, of een voltooid leven. Dat was heel leerzaam om samen voor te bereiden, elk van ons had een aandeel. Het was een complete dienst met alles wat erbij hoort, zoals kleding en rituelen.

Ik heb er veel geleerd en dan komt de dag dat je zelf voor de eerste keer een uitvaart mag leiden. Alle eerste keren zijn spannend. Voor mij was dat in januari 2007. Het was een bekende vrouw die was overleden en dat voelde voor mij vertrouwd en ook speciaal. Voor de liturgie stuurden we de tekst naar het kerkelijk bureau, het werd aangeleverd op een floppy!!

Hoe bereid je zo'n dienst voor?

Jan: er komt een bericht van overlijden binnen via de coördinator, wie is beschikbaar, heeft de familie misschien een voorkeur. Als de keuze dan op mij is gevallen, maak ik een afspraak met de familie over hoe we de dienst zullen invullen. Bijbel en liedboek neem ik mee. De familie vertelt wat de overledene voor hen

betekende en hoe hij/zij in het leven stond. Daar schrijf ik een levensverhaal bij waar ook het gesproken Bijbelgedeelte in is verwerkt. De muziek zoekt de familie meestal zelf uit of in overleg. Dat geldt ook voor de Schriftlezing. In die 20 jaar is o.a. het Onze Vader in andere bewoordingen aangepast naar hedendaags taalgebruik.

Ik zorg dat ik ruim op tijd aanwezig ben bij de afscheidsdienst. Voor de aanvang condoleer ik de familieleden die niet bij het vooroverleg aanwezig waren. Ik kijk of alles klaarstaat: de kaarsen en of de microfoon goed is afgesteld. Ik overleg met de uitvaartleider over het precieze verloop van de dienst en met de bediening van de muziek.

Als de kinderen en of kleinkinderen een bijdrage leveren, nemen we de volgorde van de sprekers door. Ik geef advies, zoals rustig praten en bij emotie even pauzeren. Bij het sluiten van de kist, spreek ik in overleg met de familie een gebed of gedicht uit. Bij het binnendragen loop ik achter de familie, als zij hebben plaatsgenomen breng ik met de uitvaartleider een laatste groet aan de overledene. Dat gevoel is heel intens, want dan is het aan jou, om alles zo te vertellen zodat de overledene wordt gekend zoals hij/zij in het leven stond. Bij een begrafenis ben ik steeds weer onder de indruk, als we in stilte lopend van de aula van Monuta naar de begraafplaats gaan, dat de vele scholieren keurig van de fiets stappen en plaats maken voor de rouwstoet.

Er is een groot verschil in diensten voor en na de Coronaperiode. Waren er voordien veel mensen aanwezig middels een uitnodiging in de krant, is het nu vrijwel altijd een uitvaart in besloten kring.

Na een week of drie breng ik een bezoekje aan de familie voor een nabespreking. Ik vraag of ze tevreden zijn over hoe alles is verlopen en of ze eventueel een bezoek van de dominee op prijs stellen. Ook vraag ik dan gelijk of er een 'In Memoriam' geplaatst mag worden in Samenspraak.

Heb je uitvaarten gedaan die bijzonder zijn of je zijn bijgebleven?

Elke uitvaart is bijzonder en uniek, niet een is hetzelfde. Ik heb een paar keer een dienst in het dialect gedaan, dat is wel bijzonder, het voelt heel eigen, je kan er meer je gevoel in leggen. In de dienst mag iedereen een aandeel hebben, en eigen inbreng. Dat gebeurt de laatste jaren gelukkig steeds meer. Dat helpt ook bij de rouwverwerking, want de dood hoort bij het leven.

Zo'n zeventig diensten heb ik nu geleid, ook in buurgemeenten ben ik voorgegaan. Het is heel mooi om bij een moeilijk stukje in iemands leven mee te mogen lopen, troost te kunnen bieden. Om de juiste woorden te vinden, een mooie dienst neerzetten waar de familie mee verder kan.

En daar komt dan nu een einde aan?

Jan: ja, dan komt er een tijd dat je denkt, nu is het goed. De leeftijd speelt mee en het is best een hele klus, je werkt er zo een uur of 15 aan. Je bent er tot het laatst mee bezig, kun je het iets anders formuleren? Een dienst moet goed zijn, je wilt de nabestaanden troost en steun bieden. Als dat lukt geeft het een voldaan gevoel. Ik krijg nu meer rust, want je kunt op elk moment gevraagd worden voor een uitvaart. Wij, van de uitvaartgroep, zijn blij met de achterban, collega's en de dominee, nu en in het

verleden, waar we altijd op terug kunnen vallen. Als we ergens tegenaan lopen, of even willen sparren, vinden we een luisterend oor en dat is belangrijk.

En nu, je valt niet in het zwarte gat?

Jan: voor de oplettende lezer; ik ben redactielid voor Samenspraak en schrijf artikelen, daarvoor ontmoet ik de meest uiteenlopende mensen die wat te vertellen hebben over allerlei onderwerpen. Daar een mooi leesbaar artikel van maken is elke keer een uitdaging en geeft me veel voldoening.

Ik vind het fijn dat ik thuis de ruimte kreeg om dit werk te mogen doen. Want Ennie heeft heel wat uren alleen gezeten terwijl ik een dienst aan het voorbereiden was. Dat geldt ook voor het werk op de boerderij, de werkzaamheden werden overgenomen door de gezinsleden. De nieuwingekomenen in onze gemeente heet ik welkom, meestal met een bloemetje. Ik maak ze wegwijs en controleer of alles klopt bij de ledenadministratie. Zoals ik zei, de leeftijd is een factor, er is een tijd van stoppen, met een bedrijf en hobby's heb ik genoeg invulling. Maar ik heb er veel voldoening in gevonden, het was een mooie leerzame tijd, taal is wel mijn ding. Ik ben blij dat we deze kans hebben gekregen en we de steun van de gemeente mochten ervaren.

Favoriete liederen

Tijdens de viering van zondag 8 februari 2026 is er aandacht voor favoriete liederen uit onze gemeente. Hieronder een voorkeur van enkele gemeenteleden met een persoonlijke toelichting daarbij. Inspirerend.

Ga met God (lied 416 uit het Liedboek)

'Ga met God' is een van mijn lievelingsliederen. Ik vind het mooi omdat het over Gods nabijheid gaat. God die met ons meegaat. Je hoeft niet alleen te zijn of alleen te gaan. Hij is erbij, gaat mee op onze levensreis van dag tot dag. Het gaat ook over Gods aanwezigheid op onze "laatste reis", wanneer we afscheid moeten nemen van het leven, van onze geliefden. Hoe moeilijk ook. Ook dan klinkt dat Hij met je zal zijn. Dat is een bemoediging, een perspectief. Vooral op het weerzien na de dood. Dit lied zingen we veel op begrafenissen. Zo ook op die van mijn ouders. Hij bewaart je in Zijn liefde, dat is de kern van het lied. Het is eigenlijk een zegen en groet tegelijk. Wat een bemoediging. Wat een troost. Wat een zegen. Juist nu!

Wietske Scholts

You raise me up

Ik vind "You Raise Me Up" een mooi nummer, omdat het me troost kan geven. Het lied beschrijft precies hoe het is, als je zelf even niet meer weet wat je moet doen. En dat je dan toch kracht krijgt uit iets dat groter is dan jezelf. De opbouw van de muziek is ook heel sterk, want het lijkt je ook echt uit de zorgen op te tillen. Het nummer herinnert me eraan dat ik niet alles alleen hoeft te doen en dat er anderen zijn die mij kunnen helpen. Dat geeft rust en hoop, en daarom raakt het me. Het is een mooi voorbeeld van een cross-over lied, dat zowel seculier als in een christelijke setting gezongen wordt. Het lied werd populair door Josh Groban, maar meerdere artiesten zongen het.

Hannah Dieker

Als g' in nood gezeten, geen uitkomst ziet

(lied 7, zangbundel Johannes de Heer)

Mijn vader is tijdens de Tweede Wereldoorlog opgepakt tijdens een razzia. Via kamp Amersfoort van het ene naar het andere concentratiekamp in Duitsland. Gelukkig heeft hij dit, ondanks de erbarmelijke omstandigheden, overleefd. Terug in Nederland vertelde hij dat het samen zingen met de medekampgenoten van liederen van Johannes de Heer voor hem een enorme steun in de rug is geweest. De kracht van samen zingen is mij altijd bijgebleven. Meerdere liederen van Johannes de Heer zijn mij dierbaar geworden. Als ge in nood gezeten geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten: God verlaat u niet.

Henny Pruiksma

Samen in de naam van Jezus

(lied 167, Opwekking)

Ik waardeer verschillende liederen vanwege hun tekst, melodie en het enthousiasme dat zij oproepen. Een lied met bijzondere betekenis voor mij is "Samen in de naam van Jezus", dat ik in mijn jeugd zelf zong in het kinderkoor en waaraan ik waardevolle herinneringen heb. Het thema samen staat hierin centraal: samen geloven, samen zoeken naar de plaats van het geloof in het leven en samen zingen. Het bezoeken van kerkdiensten en het gezamenlijk zingen ervaar ik als bezinnend en verbindend. Door de afwisseling in liederen, zowel inhoudelijk als muzikaal, worden deze momenten voor mij een rustpunt: een stap terug uit het dagelijks bestaan, met ruimte voor stilte, reflectie en innerlijke rust.

Linda Weel

Geef vrede door van hand tot hand (lied 1014 uit het Liedboek)

Er gebeurt zo veel in deze wereld. Op meerdere

plekken in de wereld is de vrede ver te zoeken.

Ik voel me soms machteloos. Hoe gaat het in de toekomst met mijn kinderen en (achter)kleinkinderen? Op welke manier kan ik mijn steentje bijdragen? Ik kan bidden, en dat moet ook, maar is dat voldoende?

Maar in lied 1014 voel ik dat ik wel wat meer kan doen. Dat het niet altijd om grote dingen voor de buitenwereld gaat, maar dat we ook in onze eigen, kleine kring van mensen wat kunnen betekenen.

En dat is evenzeer de moeite waard. Dat biedt hoop om door te gaan.

Gerrit ter Maat

Pelgrimsgebed (Amanda Strydom)

Amanda Strydom is een Zuidafrikaanse zangeres. Met haar rauwe stem zingt ze over onze weg als pelgrims door het leven. Dit lied raakt mij telkens weer. Ik ben als mens ook onderweg, elke keer weer. En dan niet alleen tijdens mijn wandel- en fietstochten. In het leven komen ook allerlei aspecten aan bod, zoals voorbereiden, opbreken, vertrek, loslaten, onderweg zijn, navolging, ontmoetingen, kruispunten en omkeer. Zo zijn we uiteindelijk allemaal op weg naar huis. "Elke zwerver komt weer thuis". Zo is het lied ook een gebed en een geloofsbelijdenis, een viering in notendop.

Zegert Vis

Midwinter Meditatie

nieuwe intenties te laten ontstaan. Hoe ons eigen licht ons kan verwarmen en richting geven in het nieuwe jaar.

Een licht bezield start van 2026.

Ons wordt gevraagd de telefoon uit te zetten om niet gestoord te worden.

Ieder van ons krijgt een kaars om aan te steken. Terwijl die wordt aangestoken kijk ik naar het eerste licht van de kaars. Ik zie dat het vlammetje steeds groter wordt.

Is dat ook zo bij ons zelf, wordt ons vlammetje ook wel eens groter: als we iets ondernemen of aandacht geven, als we een lichtje zijn voor iemand en dat dat uitgroeit tot iets moois. Ook in de winter als het buiten koud en donker is, is er altijd dat lichtje dat zachtjes schijnt. Het is als een zaadje dat ontkiemt, diep in de grond. Onzichtbaar aan het kiemen, klaar om te groeien.

Vanuit de tuin zien we de besneeuwde paden in Zwiep.

Het ene pad brengt ons naar de molen, andere paden gaan richting de Kaleberg. Deze berg was ooit overzichtelijk, nu zijn de bomen huizenhoog. Een andere weg brengt ons bij de Kapel en gaat doorlopend naar kasteel De Heest met zijn mooi begroeide lanen. Vanuit de tuin, vanuit onszelf, zijn er ook paden die richting onze medemens gaan.

Welke richting gaan wij?

Stel je voor dat ons lichtje in ons hart schijnt en bedenkt: wat vraagt licht en aandacht dit jaar? Waar gaat mijn lichtje harder van branden en waar mag het lichtje groeien. Stel dat ons lichtje groter en groter wordt en ons helemaal bedekt en dan overslaat naar mensen om ons heen. Steek elke dag je eigen kaarsje aan om in jezelf een lichtje te laten groeien.

Het is een bijzondere dag vandaag. Na een zeer koude nacht met strenge vorst staan we op deze zondagmiddag, medio januari, in een stralende zon. Het gras is bedekt onder een laagje sneeuw. Misschien moet het zo zijn: "Ik verwelkom het licht".

De donkerste dagen van het jaar zijn nog maar net voorbij, de dagen waarop we ons vaak naar binnen keren. Dagen dat we terug kijken op het afgelopen jaar.

Toch herinnert Midwinter ons ook aan het stille licht dat altijd in ons aanwezig is.

Deze meditatiewandeling geeft ruimte om

Wandeling:

Je kunt het doen, elke dag weer. Soms alleen , soms met meerderen. Zo kun je oude gedachten omzetten in nieuwe initiatieven: ik verwelkom het licht in mij.

Hoe vaak zal dat in de Kapel gebeurd zijn als daar een Lichtje werd aangestoken, letterlijk en figuurlijk. Deze Kapel, ooit gebruikt als kerk, catechisatielokaal of samenkomst. En nog steeds gebeurt dat.

Even verderop zitten er nog bessen aan de hulst. Al ligt er sneeuw, de vogels hebben nog te eten nu alles besneeuwd is en er geen insecten als voedsel rondvliegen. Zo zie je maar dat de natuur aan alles denkt.

Lopend door de natuur zien we een hazelaar voorzichtig ontluiken uit de winterslaap. Als een van de eersten zien zij het licht in de natuur, de dagen gaan lengen.

Zo zien we dat in de stille weken van Midwinter het eerste voorzichtig terugkeert in de natuur. De aarde rust nog, bomen zijn kaal. Wetend dat onder de aarde nieuw leven ontkiemt. Stil, geduldig, onzichtbaar: maar vol belofte.

Lopend in de winterlucht, gedachten laten rusten, wat raakt ons? Veeg zachtjes het oude van je af, als winterstof dat mag verdwijnen. Steek een kaarsje aan, zie een licht dat groeit. Er brandt altijd een vlam. Stel je voor dat het licht in jouw hart is. Warm, stil, aanwezig. Ja, verwelkom het Licht in mij.

De Winter-Wandel- Meditatie was gepland maar kon helaas niet doorgaan. Een woord van dank aan Bianca en Nicolien voor het aangeven van tekst zodat ieder, op zijn/haar eigen moment iets van deze meditatie kan ervaren.

Jan Dinkelman

*Op de dag dat wij ontdekken
dat wij bemind worden
gaat de wereld voor ons open
worden we huisgenoten van het mysterie.
Het mysterie van de liefde bestaat juist
in het oneindige schenken en nooit bezitten
in het oneindige geven en nooit uitgeput raken.
Het mysterie van de liefde
bestaat in het eindeloos ontvangen
zonder nooit verzadigd te worden
Zo heeft God de mens geschapen in zijn liefde
omdat er geen andere vorm denkbaar was.*

Carlos Spoor (Dominicaan)

Uit de kerkenraad

Aan het begin van het nieuwe jaar kwam de kerkenraad weer bij elkaar, na een korte 'winterstop' in de maand december. We keken terug op mooie vieringen in de Adventstijd, met Kerst en rond de jaarwisseling.

We namen afscheid van Gerben Hoentjen, die 12 jaar diaken in onze gemeente was. Op geheel eigen wijze -nuchter en met humor- was hij actief in diaconie en kerkenraad.

Er waren wat organisatorische zaken te regelen, zoals een vergaderrooster en de jaarplanning. Hiermee zorgen we ervoor dat alle belangrijke onderwerpen in een jaar (tijdig) aan de orde komen. Zoals u weet is Hermien Wiselius sinds november jl. voorzitter van de kerkenraad. Henk Berends (voorzitter van de diaconie) is nu benoemd tot plaatsvervangend voorzitter.

Ook keken we vooruit: onder meer naar de veertigdagentijd. Een werkgroep is druk bezig met de voorbereiding en er zijn zelfs al ideeën voor de komende jaren.

De plannen voor de verbouwing van het voormalige kerkelijk bureau worden concreet. Het College van Kerkrentmeesters houdt de kerkenraad op de hoogte en er is binnenkort ook een informatiebijeenkomst voor geïnteresseerde gemeenteleden.

We sloten de vergadering af met bekende woorden uit lied 513 (voorheen lied 1):

*God heeft het eerste woord.
Hij heeft in den beginne
het licht doen overwinnen,
Hij spreekt nog altijd voort.*

Ineke Vreemann, scriba

Uit wat voor gezin kom je?

Ik ben de jongste van het gezin. Mijn zus Jet is 21 jaar en studeert Civiele Techniek in Enschede. Ze is net een half jaar in Zweden geweest voor haar studie. Mijn ouders heten Johan en Hetty. Mijn moeder geeft les op basisschool De Branink in Laren en mijn vader is projectmanager bij Witteveen+Bos in Deventer. Hij kan mij dus goed helpen met school als ik iets niet snap; ik zit zelf namelijk in 6 vwo op het Staring College in Lochem en dat is nog weleens lastig.

Wat doe je zoal met je vriendinnen?

Met mijn vriendinnen spreek ik regelmatig af. We doen veel verschillende dingen samen, zoals naar de bioscoop gaan, lunchen, naar de stad gaan en natuurlijk ook weleens naar een feestje. Ik ben erg blij met mijn vriendinnen, we kunnen altijd bij elkaar terecht.

Waar word je blij van?

Ik word blij van de zomer. Zolang ik me kan herinneren gaan we elke zomer naar de camping in Lazise, Italië. Er staan mensen uit Lochem, Utrecht, Apeldoorn en Brabant. Elk jaar zien we ze weer en dat is heel gezellig. De afgelopen jaren zijn mijn vriendinnen ook een week ingevlogen en dan doen we daar veel activiteiten zoals padellen, suppen, fietsen en natuurlijk veel zwemmen. De camping voelt als een tweede thuis: je kent iedereen en je weet ondertussen ook wel hoe je overal komt. Bij het Gardameer is het altijd gezellig.

Waar maak je je zorgen om?

Ik maak mij zorgen om de situatie in de wereld op dit moment. Elk moment kan er iets gebeuren waardoor je leven volledig op de kop kan komen te staan. Daarom probeer ik van elke dag het beste te maken. Dat wil ik ook meegeven voor het nieuwjaar: probeer elke dag zo leuk mogelijk te maken want je weet nooit wanneer er zomaar iets levensveranderend kan gebeuren.

Hoe sta je in het geloof?

Als mensen mij vragen hoe ik in het geloof sta, weet ik meestal niet wat ik moet zeggen. Mijn oma was altijd erg betrokken bij de kerk en sinds zij 2 jaar geleden is overleden, ben ik me meer gaan interesseren in de kerk en het geloof.

Hieronder het overzicht van de diensten.
De diensten worden uitgezonden via internet:
<https://kerkdienstgemist.nl>,
of scan de QR-code.
Wijzigingen vindt u in de zondagsbrief.

Zondag 25 januari

10.00 uur RK-kerk

Voorganger: dhr. E. te Loo, Oecumenische Viering

19.00 uur Gudulakerk

Vesper

Zondag 1 februari

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink, Jeugdkerk

Zondag 8 februari

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink, Zangdienst

19.00 uur Witte Kerk

Taizé-viering

Zondag 15 februari

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. N. Swen, dienst van Gebed en Heelheid

Woensdag 18 februari

19.30 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink, Aswoensdag

Zondag 22 februari

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink

Zondag 1 maart

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink, Jeugdkerk

Bij de diensten:

Zondag 25 januari

Op 25 januari komen we samen in een oecumenische dienst in de Sint Josephkerk te Lochem. Thema van de dienst is: 'Één van Geest in Zijn licht'.

Wat gebeurt er als verschillen geen scheidslijnen worden, maar bronnen van leven? In deze gezamenlijke dienst laten we ons meenemen door woorden die verbinden en een licht dat richting geeft. Paulus spreekt over één lichaam, één Geest, één hoop – niet als theorie, maar als oefening in samenleven. Het evangelie tekent Christus als het licht dat niet dwingt, maar uitnodigt: wie Hem volgt, blijft niet in het donker. Er is ruimte voor stilte en zang, voor herkenning en verwondering. Een dienst waarin we oefenen in eenheid zonder uniformiteit. En misschien ontdekken: juist samen worden we Lichter.

Zondag 1 februari

Deze zondag staan we stil bij het gebed dat we van Jezus hebben geleerd. Voorafgaand is er al een gemeenteavond geweest. De lezing is de tekst waarin Jezus zijn leerlingen het Onze Vader leert: Mattheüs 5, 5-15. Dus de tekst van het Onze vader, maar ook nog enkele 'opmerkingen' die zeer de moeite waard zijn over hoe we bidden. In deze dienst nemen we afscheid van Gerben Hoentjen als diaken. Door de ziekte van Theo Bussink blijft Gerben nog even als diaconaal medewerker actief, maar we willen hem bedanken voor 12 jaar inzet als diaken. Ouderling Amanda Knapen is in januari 4 jaar ouderling. Tot onze vreugde heeft ze aangegeven nog wel even te willen aanblijven als ouderling. We hopen haar in deze dienst te herbevestigen.

Zondag 8 februari

Evenals vorig jaar hebben we gemeenteleden gevraagd hun favoriete liederen aan te dragen. Dat was toen erg leuk. Ik verheug me al op de keuzes die u nu maakt. Een dienst kortom waarin veel gezongen wordt. Mijn idee is om daar een van de teksten bij te lezen over het zingen van de gemeente uit de brieven van Paulus. Het is misschien ook mooi om te kijken wat er gezegd wordt in het Oude Testament bij de inwijding van de tempel over zang en muziek. Ik ga daar nog mee aan de gang.

Zondag 15 februari

Uit liefde voor het leven; we komen samen voor een bijzondere dienst van gebed en heelheid. We leven in een ingewikkelde wereld, in een ingewikkelde tijd. En ook in onszelf ervaren we soms hoe lastig heelheid kan zijn. Toch is er altijd ruimte voor licht en verbinding. Ondanks alles kunnen we dragers van licht, warmte en hoop zijn – voor onszelf, voor elkaar en voor de wereld om ons heen. In deze dienst staan we stil bij heelheid als een dragende werkelijkheid: het besef dat leven, mensen en wereld met elkaar verbonden zijn. In gebed en stilte openen we ons voor wat ons draagt, ons samenbrengt en ons richting geeft — persoonlijk én in verbondenheid met de wereld. In een sfeer van aandacht en ontvankelijkheid is er ruimte voor zegen, verdieping en hoop. Van harte welkom om mee te vieren, precies zoals je bent.

Woensdag 18 februari

Evenals vorig jaar houden we een Aswoensdagviering in onze kerk aan het begin van de 40-dagentijd. In de Katholieke traditie is dat gebruikelijk, maar is steeds meer Protestantse kerken wordt dat nu ook (weer) gedaan. Het is een sobere gebedsviering aan het begin van de 40 dagen voor Pasen. Centraal in de viering staat de gelegenheid om een askruisje op je voorhoofd te ontvangen, een eenvoudig symbool dat je bewust maakt van je kwetsbaarheid als mens en van de weg die Jezus is gegaan. Een eenvoudig maar sprekend

symbool. De tekst die gelezen wordt is Joël 2, 12-17. De dienst wordt voorafgegaan door een sobere maaltijd, waar u van harte welkom bent (liefst na opgave).

Zondag 22 februari

De eerste zondag in de 40-dagentijd. Dit jaar volgen we de lezingen uit het evangelie van Mattheüs. Als elk jaar wordt op de eerste zondag de verzoeking in de Woestijn gelezen (Mattheüs 4,1-11). Jezus vast daar 40 dagen lang. Het is de start van een aantal zondagen waarin we 'meekijken met de ogen van Jezus'; oftewel we volgen hem op zijn weg naar Jeruzalem

Omzien naar elkaar...

Een kernwaarde in het pastoraat, ook in 2026!

Gelukkig gebeurt dit ook binnen onze gemeente- gezien en ongezien.

Het is nu 2 jaar geleden dat het initiatief 'thee met de dominee' van start is gegaan, waarbij gemeenteleden vanaf 80 jaar op de 'thee' worden uitgenodigd in de maand na hun verjaardag. Voornaamste doel is de onderlinge ontmoeting, maar er is ook ruimte om te spreken over het wel en wee in de kerkelijke gemeente. We zijn erg blij met deze waardevolle ontmoetingen.

In de gesprekken horen we af en toe dat, wanneer het niet meer lukt de kerkdienst te bezoeken, het fijn is dat de kerkdienst thuis bekeken kan worden. Maar dat men de verbondenheid, o.a. van het gezamenlijk koffiedrinken na de dienst, wel erg mist.

Nog wat nadenkend na zo'n thee-met-de-domineemiddag ontsproot een idee.

Zou het wat zijn om gemeenteleden te vragen het kopje koffie na de dienst een keer niet in de kerk te drinken, maar thuis bij een gemeentelid dat niet meer naar de kerk kan komen?

Binnen de werkgroep pastoraat hebben we over dit idee gesproken en we zouden dit graag op **zondag 8 maart**, als experiment, willen laten plaatsvinden. Maar hoe organiseer je dat??

Allereerst willen we polsen welke gemeenteleden wel op de koffie willen gaan bij een gemeentelid dat niet meer naar de kerk kan komen.

Dit kunt u tot **8 februari** doorgeven via pastoraat@pglochem.nl of telefonisch bij Janny Gerritsen: 06 516 612 59.

Via de zondagsbrief laten we na 8 februari weten of/hoe gemeenteleden die wel koffiebezoek zouden willen ontvangen, zich kunnen melden.

Vervolgens zullen we bezoekers en bezoektvangers met elkaar in contact brengen.

Gemeenteleden die op 8 maart wel op koffiebezoek willen gaan zijn dus nu als eerste aan zet. Meldt u zich aan?

Namens de werkgroep pastoraat,
Janny Gerritsen

18 februari Witte Kerk: Aswoensdag – start van de Veertigdagentijd

Ook dit jaar willen we deze periode van 'vasten' en bezinnen beginnen met een sobere maaltijd en een Aswoensdagviering.

Vanuit onze dagelijkse bezigheden komen we op 18 februari samen voor een gezamenlijke maaltijd- een sobere- weliswaar volledige- maar eenvoudige maaltijd. Het samen eten is een belangrijk aspect van deze maaltijd.

En vanuit de maaltijd gaan we naar de viering waarin, wie dat wil, een askruisje kan ontvangen.

De maaltijd begint om 18.00 uur. U kunt zich hiervoor opgeven via de opgavelijst op het prikbord van de hal in de Witte Kerk of telefonisch bij Janny Gerritsen 06 516 612 59.

De maaltijd is in principe gratis, al is een vrije gift welkom. Die zal gaan naar het diaconale doel in de veertigdagentijd.

De viering begint 19.30 uur. Uiteraard kunt u de viering ook bijwonen zonder de gezamenlijke sobere maaltijd vooraf.

Janny Gerritsen

40 dagen kalender PGL 2026

Ook dit jaar een 40 dagen kalender.

Die we samen als Gemeente tot stand hebben gebracht. Elkaar inspireren op weg naar Pasen. Dat kan tot 20 januari 2026 via e-mail adres melita.lever@lijbrandt.nl

De 40 dagen kalender komt 11 februari 2026 beschikbaar. Kosten zijn € 5,-. Op de laatste pagina staat weer een QR code die u kunt scannen. Ook is het mogelijk om contant te betalen, in de Witte kerk zullen de 40 dagen kalenders liggen. Ook zal de kalender digitaal beschikbaar komen.

Het pastoraat van de PG Lochem staat open voor wie bij ons aanklopt.

U kunt in contact komen met het pastorale team via email pastoraat@pglochem.nl
Bellen kan ook: voor dringende zaken met ds. Paul Wansink: 06 520 522 43;
voor andere zaken met Amanda Knapen, coördinator bezoekwerk: 0573 25 06 03 of 06 387 166 17.
Mocht het niet direct lukken hen te bereiken, spreek dan a.u.b. uw naam in op de voicemail. U wordt later teruggebeld.

Als u behoefte hebt aan pastoraal bezoek, of iemand kent die daar behoefte aan heeft (wel even navragen!), dan kunt u dit doorgeven via bovenstaand emailadres of telefonisch aan Amanda Knapen, coördinator bezoekwerk.

Via het e-mailadres bloemen@pglochem.nl kunt u namen doorgeven van gemeenteleden die in aanmerking komen voor de zondagse bloemen uit de kerk.

Ali Boer- Sies

18 maart 1937 –
6 december 2025

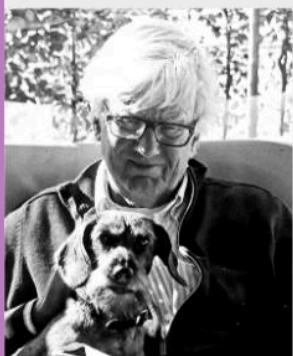
Ali Boer is thuis in haar huis aan de Albert Hahnweg waar ze zo lang gewoond heeft overleden. De laatste twee weken ging ze snel achteruit, de laatste twee jaar van haar leven was het voor haar lichamelijk al steeds moeilijker om het thuis vol te houden. Ze was in gedachten al aan het zoeken naar een andere woonomgeving. Dat deed haar wel pijn, want Ali was een zeer zelfstandige vrouw tot het laatst helder van geest en gewend voor zichzelf te zorgen. Ze was nog steeds geïnteresseerd in de ontwikkeling van haar kleinkinderen, maar breder ook de ontwikkeling van onze wereld, waar ze zich overigens enige zorgen over maakte. Maar plotseling ging het minder, ze zakte weg, heeft nog afscheid genomen van de haren en is toen heel rustig ingeslapen. Iets om dankbaar voor te zijn, Het is goed zo.

Ali kan terugzien op een leven met enkele breuklijnen; weg uit Rotterdam in de oorlog als klein kind, vervolgens de evacuatie uit Arnhem, die wel wat sporen naliet. Ze kwamen in Amsterdam waar ze zelfstandig werk vond en ook haar man leerde kennen. Ze ging met hem uiteindelijk via Arnhem naar Lochem. Als je het zo kort opsomt veel voor één leven, maar wel een goed leven. Ali heeft veel gegeven aan meeleven, aan zorg, aan liefde. We lazen in de dankdienst voor haar leven een tekst uit de Bergrede van Jezus. Dat typeert haar: want ze vond het belangrijk om je in te zetten voor je medemens. Dat paste bij haar, dat kwam in haar geval ook voort uit haar geloof. Ali was een gelovig mens, betrokken bij onze gemeente. Maar ze was niet iemand die daar uitgebreid over ging praten, dat vond ze lastig. Ze wilde het anderen ook niet opleggen. Ze was blij met de kerkelijke gemeente in Lochem, omdat er breed wordt samengewerkt met andere kerken en er zelfs goede contacten zijn met de moskeeën. Er is immers maar één God. Hoe het dan precies zit met Gods weg met ieder van ons. Dat weet geen mens precies. Een mens kan lang niet alles verklaren zoals Ali met haar scherpe verstand goed beseftte. Dat geldt zeker als het gaat om leven en dood. Wij weten niet precies hoe dat zit als een mens sterft. Maar wij vertrouwen en geloven dat het goed is zo. In dat vertrouwen hebben wij Ali in Gods handen gelegd. Dat zij mag rusten in Gods liefde.

Paul Wansink

IN MEMORIAM

Han Zelle

19 januari 1938 – 27
november 2025

Toch nog plotseling is Han Zelle thuis overleden. Een plotselinge verkramping en hij was gestorven. Henneke zei direct toen ze mij belde: "Het is onvoorstelbaar, zo snel als het ging en het besef moet nog indalen, maar tegelijkertijd ben ik ook opgelucht dat hem veel ellende is bespaard. Het is goed zo." Want Han Zelle was al een tijd behoorlijk ziek en de uitzaaiingen waren niet meer onder controle te krijgen. Moeilijke en nare maanden stonden hem te wachten. Dat is hem nu bespaard.

Han was iemand die met grote betrokkenheid onze maatschappij en de wereld van nieuws en politiek volgde, maar tegelijkertijd was er altijd enige afstand. Sowieso was hij iets beschouwend. Hij had iets van een filosoof. Dat leidde tot een tweetal boekjes. De thema's raken de mens en zijn bestemming, de politieke situatie, maar zeker ook dichterbij de liefde als dragende kracht. Zijn teksten gaan ook over God en hoe dat toch zit met dat leven van een mens? Heeft ons leven een bedoeling en hoe zit dat met de eeuwige God?

Daarover had hij vragen, veel vragen maar wel vragen die je verder brengen. Zoals geloof in God je ondanks alle twijfel verder brengt, dichterbij wie je bent.

Zijn eigen leven is niet altijd soepel verlopen. Hij was zelf ook niet altijd makkelijk om mee te leven. Daar was hij zich van bewust, maar dat was voor de kinderen niet zonder pijn. Zijn eerste huwelijk strandde en hij kende ook in zijn werk in de wereld van de reclame moeizame perioden met name in Leeuwarden, waar hij een forse tik heeft gekregen. Zijn liefde voor taal en taalcultuur, maar ook zijn grote liefde voor Henneke hielden hem overeind.

We lazen in de uitvaartdienst Prediker 3. Daar gaat het over de tijd. Voor Prediker is duidelijk de tijd die wij hebben gekregen is kostbare tijd, is ook van God gegeven tijd. Daar is een bedoeling mee. Laten we ons leven niet versjacheren. Zo heeft Han Zelle 87 jaar mogen leven en daar was hij dankbaar voor. Wij hebben Han moeten loslaten, maar in het vertrouwen dat het goed is zo. Met Prediker: er is een tijd van vrede. Moge Han rusten in die vrede.

Paul Wansink

Diaconale collecteopbrengsten november 2025

2-11-2025	Werelddiaconaat (Columbia)	€ 395,65
9-11-2025	Diaconie	€ 379,27
16-11-2025	Vrienden van de Hoop	€ 356,45
23-11-2025	Tan Kids	€ 298,66
30-11-2025	SOS Kinderdorpen	€ 382,55

Voor de Diaconie ontvingen we de volgende giften: € 10,- € 100,- € 115,- en voor de Voedselbank € 7,50 en € 50,-

Mutaties

In verband met privacyregelgeving worden de adressen niet in *Samenspraak* vermeld. Deze adressen zijn op het kerkelijk bureau bekend.

Wij heten onderstaande nieuwingekomenen van harte welkom:

Mevr. T.J. de Bie
Dhr. R. Visschers vanuit Warnsveld
Dhr. en mevr. Beumer-Strijker vanuit Laren (Gld)

Overleden

06-12-25 Mevr. A.M. Boer-Sies (18-03-1937)
08-12-25 Dhr. H.J. Wichers (20-06-1935)
12-12-25 Mevr. G.H. van Toorn-van Dalum (24-02-1937)
14-12-25 Mevr. C.J. Beeftink-Hiddink (24-05-1926)
19-12-25 Mevr. H.B. Meulenveld-Kreunen (23-02-1939)

Vertrokken

Mevr. L. Eggink naar Dieren

Adreswijziging leden P.G.Lochem

Mevr. E. Blaak Bosweg 1 K212 7241JH Lochem (Gudula)
Mevr. J. Hietbrink-Boer Bosweg 1 K005 7241JH Lochem (Gudula)
Mevr. G.E. Hissink-ten Have Bosweg 1 K218 7241JH Lochem (Gudula)
Mevr. D. Pas-Onstenk Bosweg 1 K125 7241JH Lochem (Gudula)
Dhr. G.J.H. Woestenenk Bosweg 1 K205 7241JH Lochem (Gudula)
Dhr. L. Polling naar Tusseler 115 7241KD Lochem
Dhr. en mw. Van Empel-van der Wekken naar: Poststeeg 9 7241AB Lochem

**Bericht van geboorte of overlijden,
aanmelding, opzegging en
adreswijziging s.v.p. melden aan:
ledenadministratie@pglochem.nl**

Tijdens de adventsperiode 2025 door College van Kerkrentmeesters ontvangen:

Via kerkcollecten en Givt-app	€ 311,91
Via collecten vespers en Givt app	€ 1501,80
Via verjaardagsfonds	€ 145,--
Via koffiegeld Witte Kerk	€ 149,82
Via gift voor Samenspraak	€ 20,--
Via giften voor kerk	€ 50,-- en € 115,--

CvK

Alle gevers hartelijk dank! CvK

OPROEP

Enkele ruimtes in de Witte Kerk worden geregeld verhuurd aan derden. Dat is nodig en nuttig, want de verhuur zorgt voor extra inkomsten. De kosten (gas en licht, koffie e.d.) worden aan de huurders doorberekend. Er moet wel altijd 'iemand van de kerk' aanwezig zijn. Daarom zijn wij op zoek naar vrijwilligers die zo nu en dan zouden willen optreden als gastvrouw of gastheer om koffie en thee te verzorgen, het gebouw te openen en af te sluiten en dergelijke.

Zou jij dat wel willen doen? Bel of app met Gerard Doornbos: 06 513 160 20.

Alvast veel dank!

De kerkrentmeesters

Een korte terugblik op het kerstdiner van 19 december

De gasten werden verwelkomd met kerstmuziek gespeeld door Roelof Heringa op zijn accordeon. Het diner was voorbereid door Bea, Catry, Janny en Antoinette. Op het viergangenmenu stond: 2 plakjes eendenborst, een plak fazantenpâté, sla en zelfgemaakte cranberrycompote, heldere paddenstoelensoep met brood, 3 heerlijke rollades met gebakken krieltjes, sperziebonen en appelcompote, afgesloten met panna cotta met vruchtensaus en kleine brownies met goudpoeder. Een wijntje ontbrak niet.

Het feestelijke diner werd afgesloten door samen Stille Nacht te zingen.

Antoinette Oprel-van Riel

‘Afscheid’ ontroert en blijft je bij

De laatste tijd merk ik in gesprekken dat het o zo belangrijk is om familierelaties te koesteren. Vaak wordt het verleden afgedaan met ‘niet belangrijk, waarom zal ik mijn kinderen ermee belasten’. En toch blijft er dan iets knagen. Misschien herkent u dit. Als regisseur van Tal-produkties zijn het juist deze verhaallijnen die ik graag voor het voetlicht zou willen brengen. Nu prijs ik mij gelukkig dat Jan Willem Drost als bestuurslid/tekstschrjver die deel uit maakt van de stichting. Het was dan ook zijn idee om deze voorstelling ook in Lochem op te voeren.

Op 28 februari spelen 4 acteurs het theaterstuk ‘Afscheid’ in de schouwburg van Lochem. Het scenario is deels gebaseerd op een boek van Yvonne Sonke over haar jeugdijaren in een gezin met een afwezige vader en een aan alcoholverslaafde moeder. Lydia, de oudste, en haar zus Marte spelen de hoofdrol in het stuk. Lydia is door de omstandigheden thuis niet alleen een zus, maar ook lange tijd een moeder geweest voor Marte. Ze waren heel close, tot Lydia bleef hangen aan een man. Dat gaf Marte het gevoel dat ze op het tweede plan terecht kwam. Lydia kreeg een zoon, Ruben. Het huwelijk werd geen succes. Allart, de inmiddels ex-partner van Lydia, bleek haar te mishandelen. Marte heeft zich, met alle mogelijkheden die ze had, ingezet om Lydia bij Allart weg te halen. Dat is gelukt en sindsdien woont Lydia met haar zoon op zichzelf en lijkt een stabiel leven aan te breken. Maar niets is minder waar.

Reacties naar aanleiding van de uitvoering in Druten:

‘Intense ervaring’

‘Een heftig stuk met een warme ondertoon’

‘Muziek en spel vormen een prachtige eenheid’

‘Afscheid’ werd geschreven door Jan Willem Drost. ‘Wodka en ranja’ is het boek waarop dit stuk gebaseerd is. Stefan Potman omkadert de scènes met prachtige, passende muziek. De regie is in handen van Sander van Voorst.

Voorstelling ‘Afscheid’ 28 februari 2026
Aanvang 20.00 uur Schouwburg Lochem

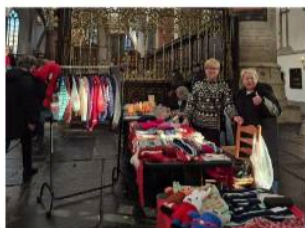
Kaarten zijn online te bestellen via de schouwburg of aan de kassa bij de schouwburg.

Sander van Voorst

Aanbeveling van een predikant

In mijn werk als predikant valt me met regelmaat op hoe lang gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld in de relationele sfeer ‘blijven hangen’. Ik herinner me uit een eerdere gemeente een jonge vrouw die een nogal moeizame relatie had met haar vader. Er was van alles gebeurd. Haar vader overleed en ze dacht: Nu zal het wel beter gaan. Niets was minder waar. Het lijkt me prachtig als dit soort thematiek in een theaterstuk aan de orde komt. We gaan er met onze groep twintigers uit de gemeente naar toe. Echt van harte bij u aanbevelen.

Paul Wansink

Diaconie - Groep insteken & aanhaken

We hebben weer veel gebreide en gehaakte spullen kunnen versturen naar de diaconie Haarlem. Ze waren zeer blij met onze gemaakte spullen. Op 23 december werd in de grote Bavokerk te Haarlem tijdens de Broodbank een mooie stand ingericht. Veel kinderkleding, sjaals, mutsen en Nijntjes werden voor een kleine prijs verkocht aan minimagezinnen.

Senioren kerstviering 70+

We kijken terug op een mooie kerstviering en een gezellig samenzijn. Na afloop kregen de mensen een kleine kaars met kerstwens mee.

Senioren Paaslunch

De volgende bijeenkomst is een Paaslunch op woensdag 25 maart. De uitnodiging komt in Samenspraak nr. 2 van februari.

Beste leden van de Diaconie,

Wij ontvingen uw bijdrage voor het werk van Stichting Noaberhulp en willen u hier hartelijk voor bedanken. Door uw donatie zijn wij in de gelegenheid om onze vrijwilligers goed te ondersteunen. Nogmaals dank namens het bestuur en de coördinatoren van Stichting Noaberhulp.

(Gemeenteleden die hebben bijgedragen natuurlijk ook hartelijk dank, redactie Samenspraak).

Vrijwilligers gevraagd voor kerkdiensten in de Hoge Weide

Iedere zondag verzorgen vier vrijwilligers de Kerktv in de Hoge Weide. Om ongeveer 9.30 uur wordt er gestart met de voorbereiding, het beeldscherm wordt aangezet, liturgieën worden verdeeld; eventueel stoelen en tafels verschoven. Tussen 9.45 en 10.00 uur worden bewoners die een dienst willen bijwonen opgehaald of naar de betreffende ruimte gebracht. Een aantal bewoners komt zelfstandig. Vervolgens start om 10.00 uur de dienst en wordt deze via het beeldscherm gevolgd. Na de dienst drinken we met elkaar koffie/thee en genieten wekelijks van iets lekkers daarbij. Rond 11.30 uur ronden we deze zinvolle en mooie activiteit af.

Voor deze dankbare taak zijn we nog steeds dringend op zoek naar nieuwe vrijwilligers! Welkom!

Voor meer informatie of aanmelden mag je contact opnemen met:

Remco van Donk Coördinator Kerktv Hoge Weide

Remco_van_donk2@hotmail.com Tel. 06-159 686 18

BEDANKJE

Hartelijk dank voor de kaart ter gelegenheid van ons 55 jarig huwelijk.
Dhr. en Mevr. Lubbers

Grote schoonmaak en verplaatsing van het koororgel

Op dinsdagmiddag 6 januari waren belangstellenden welkom om het werk aan het kleine koororgel bij te wonen. Het kleine orgel is in 1807 gebouwd door orgelbouwer Quellhorst, en het staat sinds 1981 links voorin de Gudulakerk.

Diverse leden van de Plaatselijke Commissie waren er, evenals twee medewerkers van Orgelmakerij Reil uit Heerde, die het werk uitvoeren.

Het orgel was deels al ontmanteld en zag er kaal uit: geen toetsenbord, de vele pijpen en andere houten bevestigingen netjes gestickerd en in een kast en op enkele kerkbanken neergelegd.

Sommige houten delen werden gezogen en geborsteld, om het stof van ca. 40 jaar te verwijderen.

De bezoekers, een 16-tal, volgden met interesse de uitleg over de werkzaamheden door de orgeladviseur van de Stichting Gelderse Kerken. Het werk zal eind februari zijn afgerond.

Er is sprake van "groot onderhoud": een grote schoonmaakbeurt. Het orgel moet ook uit elkaar vanwege het verplaatsen van het orgel naar rechts voorin de kerk. Daar moet nog wel een nieuwe krachtstroomaansluiting worden aangebracht.

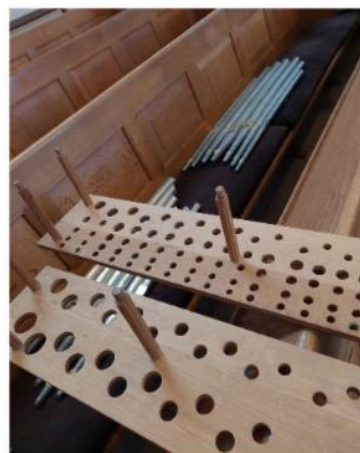
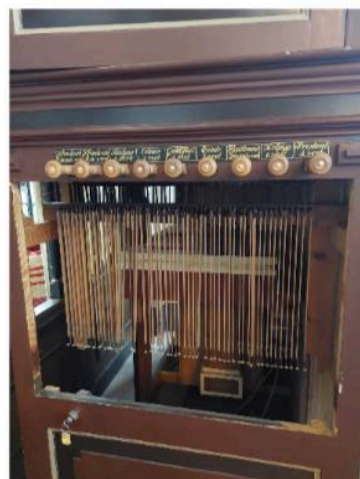
Als de verplaatsing en de wederopbouw gereed zijn, volgt de allerbelangrijkste klus: het stemmen.

Pas daarna kan het koororgel weer gebruikt worden, zowel als soloinstrument als voor begeleiding van koorzang. Het begeleiden van gemeentezang kan ook met dit kleine orgel, aangezien het krachtig genoeg is en voldoende volume heeft. Bij een vorige restauratie zijn trouwens drie beelden die oorspronkelijk op het orgel stonden zoekgeraakt. Daar zijn de leden van de Plaatselijke Commissie en alle betrokkenen nog naar op zoek!

De kosten van de werkzaamheden aan het orgel worden betaald door de Stichting Gelderse Kerken en de Plaatselijke Commissie samen. De Plaatselijke Commissie betaalt dit uit de bijdragen van de bezoekers van de concerten.

Dus kom vaker muziek luisteren in de Gudulakerk en draag zo uw steentje bij!

Antoinette Oprel-van Riel

Terugblik zangdag Christmas Carols 20 december 2025

Zaterdagochtend vóór de kerst... bij de 'inloop' in de Witte Kerk heerst een gezonde spanning.

We gaan meedoen aan een ééndagskoor met kerstliederen "from scratch".

Zouden we veel bekenden tegenkomen – gemeenteleden? Zangers van eerdere projecten?

De meesten van ons hadden al wat huiswerk gedaan: Els had ons vooraf de bladmuziek gestuurd en per partij de ingezongen melodie.

Wie komt er nou op zo'n zangdag? Van geoefende zangers tot mensen die nog nóóit in een koor gezongen hebben, en alles ertussenin. Mensen die met hart en ziel de tekst meezingen en die van jongs af aan kennen, én mensen die het 'gewoon leuk vinden om kerstliedjes te zingen'. Veel vanuit Lochem zelf, maar ook vanuit de (wijde) regio; Gorssel, Zelhem, Doetinchem, Borculo, Warnsveld, Den Haag... Mensen die hier nog niemand kennen, en ook 3 zussen, een vader en dochter, zelfs een heel gezin...

Geweldig, zo'n diverse club. We beseffen dat we behoren tot de gelukkigen die zich 'op tijd' aangemeld hebben. Na de eerste 90 zangers moesten de volgende (zo'n 70) teleurgesteld worden wegens ruimtegebrek.

Het maakt helemaal niet uit of je wel of niet kunt zingen: we slepen elkaar mee.

Dirigent Els Dijkerman loodst ons vakkundig én met humor door alle liederen; wát een feestje al vóór de kerst! Per lied worden de partijen apart doorgenomen. Dat gaat aardig, maar als er daarna vierstemmig gezongen wordt is het voor sommigen toch wennen om je eigen partij aan te houden en niet mee te gaan met de sopranen (die meestal de melodie zingen die iedereen kent). Maar ach het gaat hier niet om perfectie, we hebben er vooral plezier in. Wat een positieve energie, wat een concentratie!

Ook de pauzes worden benut: er worden banden aangehaald, of mensen enthousiast gemaakt voor een (bestaand) koor. Met dank aan alle 'caterars', geweldig fijn dat koffie/thee en soep klaarstaat.

's Middags gaan we met z'n allen naar de Gudulakerk om daar te oefenen; ook de organiste (Olga Malkina) komt daarbij. We wennen met elkaar aan de (hoge) plek op het podium en aan de (tijd)afstand tussen organist en dirigent/koor. Een hele nieuwe ervaring! Daar beseffen we: tekst en melodie thuis nog gelijk zien te krijgen. Na afsluiting met glühwein kijken we terug op een prachtige muzikale dag.

Het resultaat kon u horen in de kerstnacht, in een volle kerk!

Hebt u een goed idee voor een volgend 'project': meld het bij Els, dan wil zij erover nadenken!

Hanneke Westland

Nieuwe beiaardmelodieën

Sinds kort klinken overdag vanuit de beiaard nieuwe wijsjes, geprogrammeerd door beiaardier Jan-Geert Heuvelman:

- Heel uur: Doen Daphne, "Doen Daphne d'over schoone Maeght", Jacob van Eyck, 1644.
- Kwart over Merck toch hoe sterck, 1626, tekst: Adriaen Valerius, melodie: Thomas Campion.
- Half uur: Mag ik dan bij jou, Claudia de Breij, uitgegeven in 2011.
- Kwart voor: Thema uit "Dancing to an Orange Drummer" van componiste Vanessa Lang (woont in Lochem!), stuk voor een groot orkest, o.a. uitgevoerd in 2025.

'Merck toch hoe sterck' is een van de bekendste Nederlandse geuzenliederen uit de Tachtigjarige Oorlog. De tekst is van Adriaen Valerius op een Engelse melodie van Thomas Campion. Het lied werd in 1626 gepubliceerd in het geuzenliedboek de 'Nederlandse gedenck-clanck' en wordt ook wel 'Het beleg van Berg(en)-op-Zoom' genoemd. Het is het overwinningsslied over het ontzetten van de stad op 2 oktober 1622, na een drie maanden durend beleg door Luis de Velasco en zijn troepen. Een typisch voorbeeld van tendensliteratuur.

'Merck toch hoe sterck' is weliswaar oud, maar nog redelijk bekend, omdat het in de liedbundel 'Kun je nog zingen, zing dan mee' (1906) werd opgenomen. Deze bundel was populair en kende een lange drukgeschiedenis (41e druk in 1986).

Merck toch hoe sterck

Volkslied van Bergen op Zoom

Stem: Comedianten dans.

Bladmuziek van het lied *Merck toch hoe sterck*, in: Adriaen Valerius, *Nederlandsche gedenck-clanck* (Haarlem, 1626)

Componist	Thomas Campion
Tekstschrijver	Adriaen Valerius

*Merck toe hoe sterck nu int werck sich al stelt!
Die't allen ty Soo ons vryheyt heeft bestreden.
Siet hoe hij slaeft, graeft en draeft met geweld!
Om onse goet en ons bloet en onse steden.
Hooft de Spaensche trommels slaen!
Hooft Maraens trompetten!
Siet hoe komt hij trecken aen!
Bergen te besetten.
Berg op Zoom hout u vroom,
Stut de Spaensche scharen.
Laet 's Lands boom end' syn stroom
Trouw'lyck toch bewaren.*

1e van 3 coupletten

Bron: Wikipedia

Antoinette Oprel-van Riel

PG Lochem presenteert: het Areopagus café

De Areopagus was een heuvel in het oude Athene, waar rechtszaken gehouden werden, maar ook debatten tussen filosofen. Bekend is het verhaal dat de apostel Paulus op de Areopagus verscheen (Handelingen 17) om in debat te gaan met omstanders en filosofen. Hij hield een gloedvol betoog, waarin hij de ene God schepper van hemel en aarde afzet tegen de vele goden die in Athene vereerd werden. Hij komt ook te spreken over de opstanding van Jezus Christus. Dat leidt tot enige hilariteit.

In 2026 willen we de debatten op de Areopagus laten herleven door verhalen te horen en te discussiëren over allerlei zaken, die in de verte of van nabij met religie te maken hebben. We komen samen in de Witte Kerk om 19.30 uur op maandagen, rond de laatste van elke maand.

De voorlopige planning is:

Maandag 26 januari 2026: lezing:

De ster van Bethlehem, vanuit het perspectief van een astronoom, dhr. Scholten van Sterrenwacht Bussloo.

Maandag 23 februari: Jacob Israël de Haan,

lezing door Prof. Dr. Rutger Smook. De Haan was onderwijzer en journalist en zette zich voor vervolgd in, reden waarom hij gezien wordt als voorloper van Amnesty International. Hij emigreerde naar Israël in 1919, waar hij zich tegen het zionisme keerde hetgeen hem niet in dank werd afgenomen (hij werd vermoord in 1924). Zijn tijd was een woelige periode in het land Palestina, waar grote stukken land werden opgekocht door joodse organisaties; uiteindelijk leidde dit tot de oprichting van de staat Israël in 1948.

Maandag 30 maart: lezing: "Een Hollander ontmoet de Islam en de Arabieren"

door Maarten Boer, die van 1984-89 in Saudi-Arabië gewoond en gewerkt heeft.

Dinsdag 28 april 2026 (Maandag 27 is koningsdag); Plato en Augustinus, of: wat is de link tussen Griekse filosofen en het Christendom?

Door ds. Paul Wansink

Opgave bij: maartenB47@gmail.com

Maarten Boer

Eten in de Witte Kerk

Als u deze Samenspraak leest, hebben op 16 januari j.l. de 2 Turkse dames gekookt: linzensoep, pasta met kipgehakt, salade en een toetje.

U bent van harte welkom op **vrijdag 20 februari om 17.30 uur in de Witte Kerk.**

Het hoofdgerecht voor deze maaltijd is het voor velen bekende Duitse pekelvlees met een Duitse aardappelsalade en sla in vele soorten en smaken. De soep en het nagerecht zijn een verrassing.

We sluiten af met een kopje koffie of thee. De kosten zijn € 10,--

De opgavelijst hangt in de Witte Kerk.

Irmgard Keppels en Miny Beuzel

Kerkgebouwen:
Witte Kerk, Graaf Ottoweg 2
Gudulakerk, Markt 4

Kerkelijk bureau:
Paul Krugerstraat 8,
tel. 0573 250102
kerkelijkbureau@pglochem.nl

Correspondentie:
scriba@pglochem.nl

Ledenadministratie:
Bericht van geboorte of
overlijden, aanmelding,
opzegging en adreswijziging
s.v.p. melden aan:
ledenadministratie@pglochem.nl

Coördinatie koster:
Jan en Els Breukelman,
tel. 0573 250 102,
koster@pglochem.nl

Predikant:
Ds. P.L. Wansink
pwansink@pglochem.nl
Tel. 06 520 522 43

Pastoraat PG Lochem:
pastoraat@pglochem.nl
coördinator bezoekwerk
Amanda Knapen
Tel. 0573 250 603 of
06 387 166 17

Team vertrouwenspersonen
Ring Lochem-Zutphen
info@vertrouwenspersoonRLZ.nl
tel. 06 156 043 38

Uitvaartdiensten:
E. te Loo, tel. 0573 250 312
of 06 518 967 97,
uitvaart@pglochem.nl

Cantor-organist:
Mw. E. Dijkerman,
tel. 06 391 477 82,
elsdijkerman@gmail.com

Autopool kerkdiensten
autopool@pglochem.nl
Marian de Hoop
tel. 06-251 922 21

Bankrekeningnummers:
Diakonie NL63RABO0373740018
t.n.v. TG Dienen PGL Lochem

Beheer NL29RABO0373711530
t.n.v. Protestantse Gemeente
Lochem

Webmaster PGlochem
e-mail: webmaster@pglochem.nl

Voor meer informatie van de Protestantse Gemeente Lochem:
www.kerklochem.nl/contact

Samenspraak nr 1 - 2026, 36e jaargang

Samenspraak is het contactorgaan van
de Protestantse Gemeente Lochem.

Redactie Samenspraak

Eindredacteur: Antoinette Oprel-van Riel
Redacteuren: Jan Breukelman, Jan Dinkelman,
Diny Nijkamp en Jan Nijland
Vormgeving: Sander van Voorst

*De foto's in dit nummer zijn beschikbaar gesteld
door: Jan Dinkelman, Saar Lijftogt, Ruben
Meijerink, Diny Nijkamp, Catry Rossel en Pixabay.*

Uitgever: De Zalige Zalm, Deventer

Wilt u reageren?

De redactie van *Samenspraak* ziet uw vragen,
opmerkingen en aanmerkingen
graag tegemoet:
samenspraak@pglochem.nl, of
Paul Krugerstraat 8, 7241 DW Lochem

*De redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen
in te korten en/of te redigeren.*

Kopij voor het volgende nummer inleveren **vóór 12.00 uur**
op maandag 9 februari

Samenspraak maart nr. 2 2026 verschijnt uiterlijk 28 februari

Inzending zondagsbrief uiterlijk **woensdagavond**: zondagsbrief@pglochem.nl

Lees rooster

januari

zondag	25	Psalm 139
maandag	26	Spreuken 5:1-14
dinsdag	27	Spreuken 5:15-23
woensdag	28	Spreuken 6:1-11
donderdag	29	Spreuken 6:12-19
vrijdag	30	Spreuken 6:20-35
zaterdag	31	Spreuken 7:1-27

februari

zondag	1	Mattheüs 5:1-12
maandag	2	Mattheüs 5:13-20
dinsdag	3	Mattheüs 5:21-32
woensdag	4	Mattheüs 5:33-48
donderdag	5	Jesaja 41:1-16
vrijdag	6	Jesaja 41:17-20
zaterdag	7	Jesaja 41:21-29
zondag	8	Jesaja 42:1-13
maandag	9	Jesaja 42:14-25
dinsdag	10	Jesaja 43:1-13
woensdag	11	Jesaja 43:14-21
donderdag	12	1 Samuël 8:1-9
vrijdag	13	1 Samuël 8:10-22
zaterdag	14	1 Samuël 9:1-10
zondag	15	1 Samuël 9:11-25
maandag	16	1 Samuël 9:26-10:16
dinsdag	17	Psalm 103
woensdag	18	Mattheüs 6:1-18
donderdag	19	Mattheüs 6:19-34
vrijdag	20	Mattheüs 7:1-14
zaterdag	21	Mattheüs 7:15-8:1
zondag	22	Romeinen 5:1-11
maandag	23	Romeinen 5:12-21
dinsdag	24	Romeinen 6:1-14
woensdag	25	Romeinen 6:15-23
donderdag	26	1 Samuël 10:17-27
vrijdag	27	1 Samuël 11:1-13
zaterdag	28	1 Samuël 11:14-12:11

*... met al mijn wegen
bent u vertrouwd*

Psalm 139

Het nieuwe jaar – een boek
nog ongelezen.
De inhoud aan de Schrijver
slechts bekend.
Voor wie door 't licht van Hem
wordt onderwezen.
wordt 't nieuwe boek een
kostbaar document.
Het nieuwe jaar – sla 't boek
maar rustig open.
Want blad voor bladzijde
wijst Hij ons aan.
En wie met Hem het jaarboek
wil doorlopen,
die zal de inhoud nimmer
misverstaan.
Het nieuwe jaar – geloven,
bidden, hopen.
En elke bladzij achter
Jezus aan.

Facebook (2019)

